

Wat **u zeker** moet weten **over de** praktijkrichtlijn **stukadoorswerk buiten:** deel 1

Bepoetste gevels zijn prachtig! In de NPR 3924 staat omschreven welke richtlijnen moeten worden gehanteerd bij ontwerp, voorbereiding en uitvoering.

De NPR 3924 sluit aan op Europese regelgeving, maar houdt ook rekening met Nederlandse gebruiken. Gevels voorzien van een gepleisterde eindafwerking op minerale ondergronden of isolatieplaten, vraagt om gedegen vak-kennis. Een duurzame eindafwerking vraagt om goede detaillering en er moet gedurende alle fases rekening worden gehouden met ons Nederlandse klimaat; grote temperatuurschommelingen en langdurige regenbuien vergen veel van een gepleisterde afwerking. Tijdens de scholingsdagen die de Hoofdsector Stukadoors & Afbouw samen met de PGB organiseerde, kregen NOA-leden allerhande tips en trucs over de nieuwe NPR 3924. In enkele delen zetten we belangrijke aspecten uit de richtlijn over stukadoorswerk buiten, tezamen met tips van de docenten, voor u op een rijtje.

Voor u aan de slag gaat...

De Nederlandse Praktijk Richtlijn is praktisch opgebouwd uit verschillende hoofdstukken, die overeenkomen met de verschillende fases in het bouwproces. De aspecten waar rekening mee moet worden gehouden in de voorbereidende fase van uw werk, worden omschreven in het hoofdstuk 'Voor u aan de slag gaat'. Zo tipte docent Hans Geerken dat u deskundig wordt geacht en dus móet onderzoeken en waarschuwen als u de werkzaamheden niet volgens de overeenkomst kunt uitvoeren. Zet de waarschuwing op schrift, want in de praktijk blijkt te vaak dat de opdrachtgever de mondelinge waarschuwing "vergeten is"... Zo moet u zich ook terdege realiseren dat wanneer u uw werkzaamheden start, u de ondergrond heeft geaccepteerd. Met andere woorden: u bent het haasje als er later iets niet goed blijkt te zijn!

Zet afspraken goed op papier

Denk in de voorbereidende fase ook na over (de kosten van) transport, het afvoeren van materiaal en het gebruik van water, elektriciteit en steigers.

Maak hierover heldere afspraken en noteer deze in de overeenkomst. Denk bij buitenwerkzaamheden ook aan de afvoer van hemelwater! Voorkom dat uw werk schade oploopt, door met de opdrachtgever af te spreken welke tijdelijke voorzieningen worden getroffen. Zo kunt u ook afspraken maken over onwerkbaar weer en de mogelijke uitlooptijden. Door daar op voorhand over te communiceren en te waarschuwen voor de gevolgen, is er begrip als later zich de situatie daadwerkelijk voordoet. U mag verwachten dat een aannemer wel weet dat u niet onder alle omstandigheden uw buitenstukadoorswerk kunt verrichten, maar een particuliere opdrachtgever heeft hier totaal geen weet van. Heldere communicatie in het voortraject zal de opdrachtgever te allen tijde waarderen.

Check het ontwerp op geschiktheid en dilataties!

Toets ook of het voorgeschreven pleistersysteem in het bestek wel daadwerkelijk geschikt is op de voorgeschreven ondergrond en voor het beoogde gebruiksdoel. Architecten baseren hun keuze vaak op

wat ze mooi vinden, niet omdat het pleistersysteem zo praktisch is. En dilataties houden ze helemaal niet van, dus die worden regelmatig uit het bestek geschrapt. Benut uw kennis en leg uit waarom er gedilateerd moet worden. Een gevel heeft door zonneschijn, regenbuien en sterk wisselende temperaturen (die ons Nederlandse klimaat zo 'bijzonder' maken) flink wat te verduren. U krijgt altijd te maken met lineaire uitzetting en krimp van de ondergrond. Zonder dilatatievoegen kunt u er bijna bij blijven staan om te wachten op de eerste scheuren. Als de architect na uw uitleg het ontwerp niet aan wil passen, zorg dan dat u gevrijwaard wordt voor scheurvorming. NOA heeft daarvoor standaard vrijwaringsbewijzen (te downloaden van de site!).

Voorkom onthechting

Natuurlijk moet u van tevoren ook al goed nadenken over de hechting. U stukadoort heel wat kilo's materiaal tegen die gevel aan en u wilt dat dit jaren mooi blijft zitten. (Gedeeltelijke) onthechting komt in de praktijk te vaak voor; denk er aan goed ruw te halen. "Hoe ruwer, hoe beter!", adviseerde Geerken zijn cursisten. In de NPR 3924 staan de bouwkundige randvoorwaarden helder beschreven. Check nauwkeurig hoe u aansluitingen met kozijnen en waterslagen, schuimband en kitnaden gaat verzorgen. Kies de juiste profielen (voorkom roestvorming!) en realiseer u dat een kitlaag na zoveel jaar echt wel vervangen moet worden. Geef dat bijvoorbeeld mee in een onderhoudsadvies, om te voorkomen dat u voor afloop van uw garantieperiode terug wordt geroepen, omdat er door de uitgedroogde kit vocht achter uw stucwerk is 'gelopen'. En let op dat in de NPR 3924 staat beschreven dat de overstek van waterslagen minimaal 30 mm moet zijn. Bestel op voorhand de juiste waterslagen en hou rekening met thermische uitzetting en een stevige montage. Veelal wordt later juist tegen die waterslagen een ladder geplaatst, waardoor ze tegen een behoorlijke belasting moeten kunnen.

Vocht en zouten blijven boosdoeners

Let ook goed op vocht en zouten in de ondergrond: een ondergrond mag maximaal 4 gewichtsprocenten vocht bevatten. Er zijn allerlei methodes om dit te toetsen. Een praktisch en nauwkeurig apparaat hiervoor is de magnetische vochtmeter. Bevat de ondergrond zouten, zorg dan voor een zoutbufferend of zouttransporterend pleistersysteem.

Stuc niet horizontaal!

Bij stukadoorswerk buiten kunt u ook gevraagd worden tuilmuren, borstweringen of scheidingmuren te stucen. Doe dit bij voorkeur schuinaflopend en breng

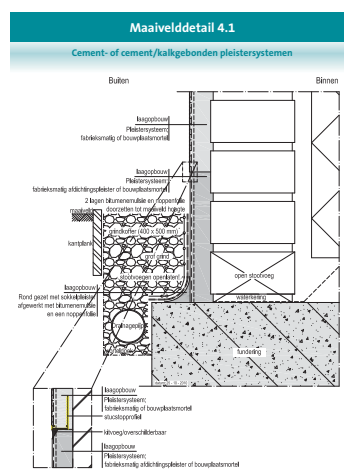
De Nederlandse Praktijk Richtlijn voor stukadoorswerk buiten, de NPR 3924, is ontwikkeld, omdat in de Europese norm EN-N 13914-1 termen en gebruiken vermeld staan, die we in Nederland niet kennen. Let daarom extra goed op welke normen in een bestek worden vermeld.

een waterdichte afdekking aan. Zorg daarbij voor een overstek met druiplijst van minimaal 30 mm. Vanuit esthetisch oogpunt wordt ook wel gevraagd om het horizontale vlak te stucen. Raad dit af! Wil de opdrachtgever de afdekking van natuursteen maken, realiseer u dan dat deze natuursteen niet waterdicht is en u een dampdichte laag moet aanbrengen.

Denk aan het maaiveld

Stukadoorswerk onder en ter plaatse van het maaiveld heeft doorgaans extra te verduren. Er is opspattend regenwater en een verkeerd systeem kan leiden tot optrekkend grondwater in de isolatie of het pleistersysteem. Omdat het Bedrijfschap Afbouw heeft geconstateerd dat onder en ter plaatse van het maaiveld veel schades ontstaan, is hiervoor/hierover een aparte richtlijn (BA 1.9) ontwikkeld. Detailtekeningen en een handige checklist bieden u duidelijkheid (gratis te downloaden van www.bedrijfschapafbouw.nl). U wist natuurlijk al lang dat u aan talloze zaken moet denken voor u überhaupt aan de slag kunt... toch leek ons een reminder met praktische tips om u scherp te houden en schade op voorhand te voorkomen een goede start om u inzicht te bieden welke aspecten de Nederlandse Praktijk Richtlijn allemaal behelst. Volgend magazine beoordelen we graag met u de praktijksituatie en bieden we nieuwe tips van de docenten. ■

Erica van Aken, secretaris Hoofdsector Stukadoors & Afbouw

In de richtlijn BA 1.9 wordt helder beschreven hoe stukadoorswerk onder en ter plaatse van het maaiveld moet worden aangebracht.